

något. *Å. af edgång. Med å. af inställelse. Med å. att ersätta skadan.*

ÅM, m. 2. (bot.) Se *Ag.*

ÅM, m. 2. Vätvarumått = 60 kannor.

ÅMINNELSE, å'minnällse, f. 3. Minne af en affiden person eller märklig händelse. *Till å. af hjelten har man rest en bildstod. »Görer det till min å.» Glorvördig i å., se Glorvördig. Högstsalig i å., säges i högtidlig stil om en afliden kunglig person.*

ÅMINNELSEDAG, m. 2. Dag, då minnet af en person firas.

ÅMINNELSEFEST, m. 3. Se *Minnesfest.*

ÅMINNELSETAL, n. 3. Se *Minnestal.*

ÅMINNELSETECKEN, n. 3. Se *Vårdtecken.*

ÅMNING, å'mning, f. 2. Ett fartygs djupgående i fot, som äro utmärkta med siffror eller märken på för- och akterstävfen.

ÅMUN, å'munn, m. 2. eller

ÅMYNNING, m. 2. Mynningen af en å.

ÅMÖJA, å'möja, f. 1. Se *Åranunkel.*

ÅNGA, f. 1. 1) En luftformig kropp, hvilken ännu är synlig som rök, och af hvilken, vid en bestämd värmeegrad, blott en viss del kan inrymmas inom ett gifvet rum. *Ångorna af kokande vatten. Å-n af brinnande svafvel, af stek. Utdunsta skadliga, förpestade, giftiga ångor. Vinets ångor omtöckna försländet.* — 2) Het luft, som utgår ifrån ett ställe. *Het som å-n ur en ugn.* — 3) Lukt. *Å-n af mat.*

ÅNGÅ, v. n. o. impers. 1) Gifva från sig ångor, utdunsta. *Steken å-r så behagligt.* — 2) Lukta till följe af utgående ångor. *Brännvinet å-r från hans mun. Det å-r godt ifrån stekfätel.* *Å. upp, uppgå i ångor.* — 3) Säges äfv. impersonellt om het luft, som utgår ifrån ett ställe. *Det å-r så varmt ur kakelugnen.* — *Ångande, n. 4.*

ÅNGARE, m. 3. Ångskepp, ångfartyg.

ÅNGBAD, n. 3. 1) (med.) Sjuka lemmars uppvärmning genom ångan af varma läkemedel, hvilken man låter uppstiga till dem, för att bringa dem i svettning. — 2) (kem. o. farm.) Ångan af kokande vatten, användt till en kropps upplösning; äfv. själfva förrättningen dervid.

ÅNGBLEKE, n. 4. Blekning medelst lutångor, ledda genom rör.

ÅNGBÅT, m. 2. Mindre ångfartyg. — *Ss. Å-sfart.*

ÅNGER, å'nggr, m. sing. 1) Sorg eller ledsnad öfver en handling, som man själf erkänner för orätt eller oklok. *Känna å. öfver något.* — 2) (teol.) Sorg öfver synden. *Å. och ruelse. En frätande å. Med mycken å. öfver sina synder.*

ÅNGERFRI, a. 2. neutr. — *fritt.* Fri för ångrens känsla. *Ett å-tt sinne.*

ÅNGERFULL, a. 2. Full af ånger, djupt ångrande. *En å. syndare. Ett förkrossadt och å-t hjerta.*

ÅNGERKÖPT, a. 1. Som ångrar ett gjordt köp. *Vara å.*

ÅNGERSÅD, m. sing. Såd, som ger ringa åring. *Hvete kallas på många orter för å.*

ÅNGEST, å'ngässt, m. sing. Hög grad af fruktan för eller bekymmer öfver en förestående eller hotande fara. *Vara i stor å.*

ÅNGESTFULL, å'ngässtfull, a. 2. Betagen af ångest.

ÅNGESTROP, n. 3. — SKRI, n. 4. Rop, skri af ångest.

ÅNGESTSVETT, m. sing. Svett, som utpressas af ångest.

ÅNGFARTYG, n. 3. Fartyg, som fortskaffas medelst ångmaskin.

ÅNGGEVÄR, å'ngg-jevär, n. 3. Gevär, inrättadt för skjutning med heta vattenångor.

ÅNGKANON, --ön, m. 3. Kanon, inrättad för skjutning med heta vattenångor.

ÅNGKOKNING, f. 2. Matens kokning öfver heta vattenångor, i stället för i vatten.

ÅNGKRAFT, f. 3. Den drifkraft, som uppkommer genom ångans utvidgningsförmåga.

ÅNGKRYMPA, v. a. 2. Se *Dekatera.*

ÅNGKRYMPNING, f. 2. Se *Dekatering.*

ÅNGKULA, f. 1. Se *Eolipil.*

ÅNGMASKIN, å'ngmaskin, m. 3. Maskin, som genom ångan af kokande vatten sättes i rörelse och begagnas att drifva fartyg, vagnar, qvarnar, m. m.

ÅNGPANNA, f. 1. Panna, hvori vattnet kokas, som utvecklar ångorna, hvilka sätta en ångmaskin i rörelse.

ÅNGPRESS, m. 2. Press (t. ex. i boktryckerier), som drives med ånga.

ÅNGQVARN, f. 2. Qvarn, som drives medelst ångmaskin.

ÅNGRA, v. a. o. impers. 1. Känna ånger öfver. *Jag å-r det ell. det å-r mig. Å. sin möda. Han å-r gerningen. Ni skall få å. det. Det får han länge å. Jag å-r ingenting högre, än att jag ej gjorde det.* — *V. n. och Å. sig, v. r. Känna ånger. Jag å-r, att jag ej gjort det. Han å-r sig nu.*

ÅNGSKEPP, n. 3. Skepp, som drives medelst ångmaskin.

ÅNGST, se *Ångest.*

ÅNGTUNNA, f. 1. Tunna för rotfruktens kokning vid större brännerier, med tätt slutande lock, och i hvilken het vattenånga genom ett rör inledes, samt vid bottnen försedd med ett hål för massans uttagning.

ÅNGVAGN, m. 2. Genom en ångmaskin i rörelse satt vagn.

ÅNGVÄRMNING, f. 2. Uppvärmning medelst heta ångor.

ÅR, n. 3. Betyder ursprungligen: Skörd, god årsväxt, god afkastning. 1) Den tidrymd, inom hvilken jorden en gång fulländat sitt lopp omkring solen. *Astronomiskt år, den noga bestämda tidrymden, hvarunder detta lopp fullbordas, eller 365 dagar, 5 timmar, 48 minuter, 48,016 sekunder.* *Borgerligt år, sådant det i kalendern beräknas, d. v. s. i jemnt dagtal, eller i vanliga år 365 dagar, i Skottår 366.* Se f. ö. *Solår, Månår, Stjernår, Kalenderår, Kyrkoår. Tio års tid. Förra å-et. Nästa å. Hvarje å. Hvert annat, hvert tredje år. I å., detta år. Å-et förut, föregående året. Å-et efter, följande året. En gång om å-et, en gång hvarje år. Hela å-et om ell. blott å-et om, under hela året. Han lefver ej å-et om, ej ett år till. (Fam.) Åt å-et, nästa år. Fram på å-et, längre fram i år. Här om å-et, för några år sedan. Å. ifrån å., det ena året efter det andra, flera år efter hvarandra. Å. ut och å. in, oupphörligt i flera år. Hur års? vid hvad tid på året? Så års som nu, vid denna tid på året. Årsens, gammal genitiv, förekommer ännu i uttrycket *Årsens tid*, se *Årstid*. *Det är så årsens tid*, det brukar vara så vid denna tid på året. — 2) Säges äfv. med afseende på sammanfattningen af de förändringar i naturen och menskliga lifvet, hvilka*